Ч. 100 (13.339). Львів, неділя 23. квітня 1933. Rocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ізоляція Совітів.

Совіти можуть бути в приязних відносинах з одною з великих держав чи групою їх, але у жадному разі з бльоком великих держав в Европі. Приязнь зі Совітами може мати тільки агресивно-руїнницькі цілі одної групи держав проти другої. Позитивна співпраця Совітів з іншими державами цілком виключена з огляду на відносини між Московщиною та поневоленими націями, з огляду на монопольний характер більшовицької влади та засаду невільницької праці, що стоїть у рішучій суперечности до нормального розвитку продуктивних сил капіталізму.

Це більшовики знають дуже добре, тому й роблять розпучливі зусилля, щоб ударемнити порозуміння чотирьох держав. Не є також випадком, що поруч з акцією в напрямі порозумін-

ня між великими державами погіршуються й відносини між Совітами та іншими державами. На першім місці стоїть тут відомий конфлікт між Совітами й Англією. Але раптом загострилися й відносини між Совітами і Японією, хоч ціла історія з паротягами та ваґонами, які більшовики вивезли з Манджурії, вже досить стара.

Новий конфлікт на Далекому Сході для більшовиків тим більше прикрий, що він ані трохи не побільшує виглядів Совітів на признання з боку Америки. „Ізвестія“ з 6. квітня сумно цитують „Вашінгтон Пост“ з 3. ц. м., яка покликаючись на повідомлення з відповідальних офіціяльних кол пише: „Підготовчі переговори відносно визнання Радянського Союзу Злученими Державами несподівано спинені і вигляди на обмін дипльоматичними представниками зменшились. У даний мент, коли становище на Далекім Сході критичне для Злучених Держав і для Японії, підноситься арґументи проти визнання. Згідно з тутешніми офіціяльними повідомленнями японська громадська думка перебуває в стані постійного подразнення головним чином проти Радянського Союзу та Злучених Держав... Визнання СРСР Злученими Державами викликало би величезне замішання в японських колах... Палке обурення народу в Японії обтяжило би завдання державних діячів“. Погіршення радянського становища в Злучених Державах московський офіціоз зясовує тамошньою акцією відомого Матцоуки, у всякім випадку лишається факт, що він найшов для себе сприятливі обставини в Америці.

На світовій арені відбувається теж саме, що й у рямцях Европи. Навіть самі заходи до порозуміння між окремими державами вже автоматично погіршують, себ-то зводять до нормального стану їх відносини до Радянщини, яка може бути потрібна для одної чи другої сторони лише при збройнім конфлікті чи підготуванні до нього.

Беручи справу навідворот бачимо, що погіршення відносин Совітів до Німеччини та Італії примушують більшовиків робити розпучливі зусилля в напрямі заключення союзу з Францією.

Недавно ще на зїздах та в пресі голосили більшовики, що Совіти як держава „соціялістична“ можуть рахувати на піддтримання світового пролетаріяту лише доти, доки вони будуть триматися осторонь від суперечок „капіталістичних держав“. Невідомо, чи більшовики остаточно втратили надію на піддтримання світового пролетаріяту, чи сподіваються, що Франція незабаром зробиться також державою „соціялістичною“; у всякім разі „Ізвестія“ з 6. ц. м. роблять французькому урядові недвозначну пропозицію союзу, пишучи: „У французьких політичних колах зазначують, що крім Франції СРСР є єдиною великою европейською державою, яка щиро прямує до миру. В цих колах говорять, що перед французько-радянською коаліцією фашистівські авантурники не зважились би й пальцем поручшити“.

Що в невідомих, мабуть комуністичних, французьких колах говорять те, чого більшовики вимагають, річ зрозуміла.

Ідея поборення фашизму дорогою піддтримання більшовизму гідна справді московської фантазії. Що більшовики мають тут про себе кращу опінію, ніж її мають про них інші, річ також цілком зрозуміла. У всякім разі вони вважають червону армію вартою французького золота, що ще нічим не доказане.

Треба зрештою признати, що „почесна“ пропозиція французько-совітського союзу сталася не без вини деяких французьких партій та політиків. Фаворизування більшовиків у Парижі в останнім часі, так закрутило їм голови, що вони навіть не завдають собі труду подумати, яке враження зробив би французько-більшовицький союз на Англію та інші держави.

Але сам факт ініціювання французько-більшовицького союзу свідчить про те, як близько дійшла Европа до межі політичного запаморочення, та як на часі є плян порозуміння великих держав Европи.

Про те, яке далекосягле значіння може мати це порозуміння, свідчить між іншим і факт запрошення представників чотирьох великих держав до Вашингтону. Безумовне приняття цього запрошення французьким урядом доказує, що Еріо їде до Вашингтону не з готовим пляном французько-більшовицького союзу в кишені.

До політичних несподіванок найгіршого ґатунку на міжнароднім терені тепер треба бути все приготованим. Але коли американсько-японський конфлікт на Далекому Сході буде полагоджений мирним шляхом, то це станеться в значній мірі наслідком порозуміння европейських держав та ізоляції Совітів.

М. Данько.

Економіка і наше громадянство.

Про сучасні наші змагання і наші потреби.

„...Бо ніде правди діти, — ми економічні публіцисти пишемо у щоденниках переважно для власного гурту людей. Шануючий себе консумент судових звідомлень і політичних качок не травить економічної „зануди“, не читає навіть коротких міркувань“.

(І. Козловскі: Інстинкт хлібороба, „Газета Польска“ зі 6. IV. 1933).

I.

Докладне пізнання того, як працює господарський механізм, пізнання всіх „стандардових“ чи нових, досі небувалих явищ економіки, є для нас із двох причин конечне:

1) у світі йдуть господарські процеси, яких характер просто епохальний і які своєю нагальністю штовхають навіть найбільше байдужого і невибагливого „зїдача хліба“;

2) сучасна фаза нашого національного розвитку замітна змаганням розбудувати наш господарський дорібок, що знову вимагає від нас великої суми знання і орієнтації у досить складних питаннях економіки.

Одно і друге висуває рівночасно деякі вимоги; до безпосередньо заінтересованих — вимоги теоретичної і практичної підготовки, до загалу — вимоги знання бодай засадничих річей із царини економічної дисципліни, для пристосовування його у приватному житті й у громадянській діяльності.

Не живемо в часі літературного відродження нації, коли то до голосу в нації приходять одиниці з письменницьким талантом: сучасність наша — це теж не період істориків, які пригадували б славне минуле, що повстало під впливом поетів. Наш час уже навіть не вдовольняється політичною зрілістю, організаційно оформленою, коли ще вистарчає щира відданість мас національній ідеї та глибоко вросле почуття патріотизму.

Господарська розбудова, економічна еманципація, себто те, чим залюбки охрещуємо тепер маркантні вияви нашої активности, вимагає від нас куди більше прикмет. Воно вимагає крім армії активних і свідомих свого діла людей, ще й того, щоби загал громадянства визнався в основах народнього і приватного господарства. Найкращі економісти й практичні господарські діячі нічого не вдіють, коли загал не розумітиме їх роботи. Треба цього головно у нас, які не маємо верстви капіталістів ані зосередженого капіталу та зате маємо притуплений змисл до підприємчивости і є змушені будувати колективними зусиллями. Не тільки верхи, але і маси, що їх життя кличе до активности, мусять озброїтись знанням господарських процесів, а верхи мають ще додаткове завдання: вони мають намічати напрямні, аналізувати можливости господарського розвою і складати плян акції. Від змобілізування ментальности громадянства, від її господарського наставлення, побудованого на знанню економії, залежить наш успіх, наші досягнення на господарському фронті. Без розуміння підставових правил, якими кермується господарський механізм, не зможемо витворити господарської свідомости і власної господарської „національної рації“.

II.

Якимиж шляхами має ітн економічне знання у маси?

Тими, що кожне знання: через школу, пресу, книжку і відчитову салю. Коли торкаємося нашого економічного шкільництва — в ухах звенить гасло „розвиваймо рідний промисл і торгівлю!" і мимохіть спливають з пера разом із чорнилом невеселі думки, гіркі докори.

Маємо **одну-одиноку** 3-літню кооперативно-торговельну школу на всі зах.-українські землі і маємо при ній теж однорічний курс для абітурієнтів*). Стан матеріяльного вивінування школи, як теж її фреквенція зовсім не вказують на те, що вона в нас одинока**). Бідненьке одно, бідненьке і друге. Ми сягаємо бажанням за високою економічною школою (гл. передовиця в „Ділі" ч. 75), сплітаємо з цього бажання гасло „усіх наших компетентних чинників", тоді коли не вміємо як слід використати **вже істнуючу** школу середнього і майже-вищого типу (курс абітурієнтів) з усіми правами подібних шкіл, хоч поставлена вона щодо навчання зразково.

Наше громадянство мало, та бодай не в потрібній мірі цікавиться революцією шкільництва в Польщі, що її розпочинає спеціяльний новоустроєвий закон. Наше громадянство не слідкує так як треба за близькою реформою шкіл, зокрема економічно-торговельних шкіл (торг. гімназії і ліцеї), хоч характер сучасних наших змагань домагається від нас **густішої мережі професійного шкільництва**, а сам характер плянованої шкільної реформи дає деякі надії на добрі висліди нашої активности в цьому напрямі. Ми не звертаємо уваги на те, що наші сусіди заходяться, щоби в усіх середних школах завести навчання економії, покликуючись, що вже 100 літ тому „Едукаційна Комісія" у Варшаві проголосила необхідність познайомлювати вже дітей з наукою економії („od dzieciństwa ona rozpoczęta być winna"...). Чи йти дальше на захід, де економічні категорії стали елементами думання, освіти і виховання, або на зразок ставити американців, що своїх дітей впроваджують у тайни сучасної цивілізації даючи перегляд суспільних наук у підручниках призначених уже для елементарних шкіл?

*) Для повноти треба згадати ще позаочні курси: кооперативний Рев. Союзу і агроном.-господарський У. Г. І. в Подєбрадах.

**) Для ілюстрації: число учнів (-ниць) в 1931-32 — 144, а в 1932-33 — всього 121. На курсі абітурієнтів 45 і 38. У польських школах подібного типу є українців тільки у Львові більше (там де є наша школа), зате на провінції — як мені відомо — відсоток розмірно невеликий. Організація високошкільників „Торговельник" має 108 членів, у тому числі і слухачів нашого однорічного курсу.

III.

Економіка відвоювала собі у світовій пресі почесне місце. Вона вийшла з рямців спеціяльного „господарського відділу" на останній сторінці газети і перескочила в передовиці, так як і посеред життєвих питань людства заняла тепер передове місце. На заході, де пересічний громадянин дискутує свобідно на господарську тему і цікавиться проявами політики через економіку, — багатий господарський матеріял в газеті гармонізує з границями заінтересування маси читачів.

Інакше у нас, а навіть у наших сусідів. Польська преса все ще нарікає, що зацікавлення економічними справами серед її читачів зростає дуже поволи, не зважаючи на те, що кріза зробила з тих справ „останній крик моди". Ця преса все ще зазначує, що редактор „господарського відділу" є в Польщі **„людиною майбутньости"**, хоч на заході він дуже сучасний. Рахуючись з розвоєвими тенденціями, які вкінці теж у Польщі мусять висунути швидко поважний гурт консументів преси, що цікавиться економічними проблемами, як теж рахуючись з конечністю господарського виховування громадянства Вища Журналістична Школа у Варшаві поставила у своїй програмі навчання економічні справи на першому місці.

У нас зі зрозумілих причин ситуація ще гірша. Наша преса (говоримо тут про політичну) невеличка розміром і скількістю, до того ще завалена часто звітами, так що автор нечитаних залюбки економічних статтей нераз тремтить, чи до решти не руйнує рідної преси. Нечитаних залюбки, бо господарські теми трудні а теоретична підготовка читачів майже ніяка та не мають вони ніякого зрозуміння для практичного звязку політ.-господарських подій у широкому світі з нашими справами (нпр. скасування прогібіції в Америці і можливости культури хмелю на Волині). Читачі забувають врешті на те, що газета — це здебільша їхня виключна лектура, яка після покинення шкільної лавки має доповнювати їхнє знання, дошколювати і формувати погляди на життя згідно з інтересами нації. І саме тому, що українська преса старається бути **більше інспіратором потреб нації ніж резонатором бажань вулиці** — вона не так то поширена і незаможна. Однак треба признати, що господарським справам вона присвячує досить часто місце, так що докори деяких наших економістів, наче економічні статті рідка поява на сторінках наших газет, **тепер** неслушні.

Зате треба підкреслити кольосальний брак у нас економічної книжкової літератури, поважної і популярної, хочби в добрих перекладах. А у світі стільки фактів і просто революційних появ! Чи найдете видавця? Безнадійна справа.

IV.

Пристосування до практичної сов. політики і життєвих вимог серед совітських обставин Академії Наук і університетів у СРСР, хоч доведене до карикатурности (так як і інфляція господарських тем у публіцистиці і в літературі)— всеж у свому заложенні **частинно здорове**. Воно ставить на найвищий педестал вимоги сьогоднішнього дня, службу перш усього сучасним потребам (партійним, господарським і т. і.). Вже нераз була підкреслювана у пресі та на останніх загальних зборах Наук. Т-ва ім. Шевченка аномалія, що економіку і актуальну статистику та наша наукова установа зовсім занедбує. Чи може нація, що зосередила свої сили на розбудові господарського життя, обійтись **без дослідчої інституції**, яка стежила за ріжними можливостями, аналізувала і з ріжнородних проявів творила синтезу загально-господарських концепцій? Чи може одиниця або навіть гурток людей доброї волі зібрати величезний інформаційно-статистичний матеріял, необхідний для практичної нашої економічної політики?

Ось нпр. одно поважне наше видавництво не може добути від наших економістів солідної статті на тему торговлі і промислу на зах.-українських землях. Бо це величезна праця! Невеличка спроба „Комітету розбудови українського промислу" при Українськім Технічнім Т-ві прослідити можливости нових варстатів для безробітних інжинірів принесла низку дуже цікавих інформацій. Анкетні листки, які розіслали ініціятори „Промислового Банку" до наших промисловців, принесуть теж імовірно цікаві „причинки".

Останній час, щоби таку працю взяла в свої руки, скоординувала і систематично та енергійно вела авторитетна наукова установа. І щоби економічна статистика не стояла позаду — хай навіть найбільш вартісних — причинків до студій над старими памятками письменства...

В. Несторович.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. КВІТНЯ 1933.

Л. ЛУЦІВ.

РОЗБИТА АРФА.

(На берегах книжки про Тичину.)

Важко бути сьогодні на Україні письменником чи критиком. На Україні ще важче дотримувати чистоти й правильности ідеольоґічної лінії, аніж у самій Московщині. Доказом може служити хочаб творчість Б. Пільняка, якого на Україні вже давно покарали би за його „ухили".

Матеріялістично-діялектична метода вважає літературу за культурну „надбудову", що ніколи не сміє не годитися з господарською „підбудовою". Повища вимога — це найчастіше Ахилева пята літературних робітників на Радянщині. З неї випливає й так званий „монізм" у критиці, де не вільно говорити про форму й зміст, тільки про твір, як цілість. У практиці така матеріялістична простолінійність веде до вузької соціольоґічної методи, що найвищим своїм завданням уважає бути гончим собакою в погоні за „благонадійністю". Правда, появилося там і чимало критичних праць, що всебічно освітлюють літературні явища, та як часто автори мусіли заявляти, що вони саме правовірні матеріялістичні діялектики. Проте всевидюче око їхніх критиків-товаришів часто відкриває в них „формалістичні" себто ідеалістичні „ухили" — а це сьогодні на Україні найбільша єресь!

Найцікавіше тут те, що в цій ідеольоґічній чистці обі сторони послуґуються цитатами з марксівсько-ленінського авторитету Плеханова, що домагався, щоби критика оцінювала твір не тільки соціольоґічно, але й естетично. Такий, може й задовгий вступ потрібний нам до зрозуміння критичної праці про Тичину*).

Автор мусить признати, що проблема форми це в Тичини осередок усіх змагань поета. Юринець знає, що саме на творчості Тичини можна переконатися що проблема поезії, це „є власне проблема форми, а не щось інше". Рівночасно мусить автор полемізувати з працею Ф. Майфета, який, хоч і виходив із засади, що не можна протиставляти формальної критики критиці соціольоґічній, — на ділі „трактував форму й зміст однобічно".

Критик розуміє, що, шукаючи в ліриці тільки „соціяльного еквіваленту", можна забрести в сухе, випалене пісковиння вульґаризації і спрощення. Нам здається, що автор загруз у такому діялектичному рудому пісковинні, коли тільки на перших своїх кільканадцятьох сторінках згадує не тільки про таких чужинних поетів, як Верґілій, Золя, Ґете, Шіллер, Гельдерлін, Верлен, Рембо, Марінеті, Міцкевич і Достоєвський, — але теж наводить імена, немов з енциклопедії: Фіхте, Геґель, Маркс, Енґельс, Ленін, Плеханов, Геракліт, Праксітель, Евклід, Плятон, Арістотель, Арістофан, Джемс, Ніцше, Кант, Беме, Шелінґ, Айнштайн, Плянк, Резерфорд, учитель Нютона Боро і сам Нютон, Бруно, Декарт, Ляйбніц, Смолюховський, Нернст, Ґарібальді... Читаючи такі „критичні аналізи", вчимося шанувати нашу Енциклопедію та чи така ціль літературної критики?

*) Володимир Юринець: „Павло Тичина". Спроба критичної аналізи. Книгоспілка. Харків. 1928 Ст. 116.

Невже потрібний оцей нібн соціольоґічний баґаж для сприйняття чи там зрозуміння поезій „Сонячних клярнетів"? Невже читач потребує таких „аналіз", щоби зрозуміти й відчути слова поета:

> Вітайже нас ти з сонцем, голубами
> Я дужий народ — з сонцем, голубами.
> Вітай нас рідними піснями!
> Я — молодий!
> Молодий!

Невже чужими будуть читачеві переживання поета, коли він пише про те, що „слухає мельодій хмар, озер та вітру", або як бачить, що „хмари хмарять хвилі" а паралельно в душі поета: „сумно, сам я світлий сон"... Не треба також ані гераклітівської, ані Енґельсової діялектики при читанні геніяльної (Дорошкевич) поезії з селянської революції, як то чабан став за отамана.

Як зразок Юринцевої критики наведемо таке місце. Зацитувавши третю строфу знаної поезії „Гаї шумлять, („Я йду, іду — зворушений. Когось все жду — співаючи"...) — сягає критик аж до Енґельса і пише: „Енґельс учив нас про обєктивне значіння випадковости, що, будучи по суті викликана якоюсь причиною, в даному випадку не йде головними маґістралями причиновости" (ст. 41.).

Якіж висновки з такої критики?

Автор на основі такого сорокатого апарату може тільки деякі „ліричні Тичинині прийоми" вважати за „абсолютно пролетарські". Ідеольоґічно Тичина у своїх перших збірках, аж до „Вітру з України", на думку Юринця, тільки намагається сприйняти соціялістичну револю-

Скромний ювилей.

Минулого місяця відбувся у Празі 25. прилюдний виступ Українського Военно-Наукового Товариства та його 100-е засідання. Про це товариство мало знає українське громадянство в краю, бо-ж воно не ставить собі гучної мети, лише бажає муравлиною працею удосконалити у військовій справі та в питаннях, з військом звязаних, тих, хто зголоситься до числа його членів.

Не залишає Т-во й пропаґанди військових справ між українським громадянством і до того служать його прилюдні виступи, на яких говориться не лише про суто військові фахові, але й про військово-політичні та військово-економічні справи. Ось чому УВНТ присвятило декілька своїх прилюдних та закритих засідань справам Далекого Сходу, справам збройних сил у СССР, справам аплікації до війська, психотехніки та фізичного виховання мас.

Обєднуючи спершу малий гурток військових фахівців Т-во нараховує тепер уже понад 190 членів, які згідно з їх кваліфікаціями діляться на: аспірантів (таких, що не мали жадних военних кваліфікацій), співробітників (з більшими военними кваліфікаціями) та дійсних і заслужених членів, що мають повні военні кваліфікації.

Т-во дає можність своїм членам підноситись по щаблях кваліфікації, виказуючись відповідними досягненнями та працею в УВНТ. Виконані праці розглядає Наукова Колеґія, що складається з досвідчених вояків по можности вищих военних кваліфікацій.

Поскільки УВНТ відкидає всякі партійні ріжниці та вимагає від них тільки признання права для недержавних народів на власне істнування, зосередилися в УВНТ не лише вояки українці, але й донці, самостійницького напряму.

Провід в УВНТ належить з української сторони до ґен. М. Омельяновича-Павленка, бувш. команданта української армії, ґен. В. Петрова, що був военним міністром тих часів, коли обидві українські армії спільними силами здобули Київ, та до полк. Крицького, старого заслуженого вояка та передреволюційного українця. Від донців працюють там ґен. Сидорін, командант військ всевеликого війська донського та заслужений донський боевик, командант кінного донського корпусу ґен. Т. Стариків.

Крім того працює в УВНТ багато людей, яких імена тісно звязані з визвольною боротьбою на сході Европи, зокрема з українською боротьбою.

Товариство невпинно працює вже більше двох років, високо тримаючи прапор военної науки та военного братерства між тими, що рішуче відкидають право одного народа командувати іншим та його безмежно використовувати.

Такий це шлях у сучасний лихий час, але як колись чеське сокільство голосять вояки та аспіранти в УВНТ гасло: „ні прибутків ні слави", додаючи теж прастаре „честь заобовязує — обовязок вяже!"

Військовий.

цію і робить щодо цього велитенські помилки. У Тичининім історизмі не бачить критик ніодної конструктивної риси, коротко, поет тут „зовсім не діялектик", і його творчість цієї епохи не може бути аж ніяк названа елементом соціялістичної культури".

Який має бути поет соціялістичної культури?

Перше, він не може відставати від робітника, як це робив Тичина.

Друге, він мусить „надхненими образами манити селянство в край, де лунає чистий, голосний дзенькіт збірної праці".

Трете, він повинен марксизм-ленінізм зробити справжньою своєю зброєю, потрібним повітрям, де кипітиме революційна пристрасть.

Автор „Золотого гомону" писав колись:

Крик в мінпорявому лоні:
Миб цвіли, пили веселе!
Так душа, душа в полоні,
Леле.

Сьогодні поет пішов за голосом Юринців у полон московського ленінізму і своєю творчістю „манить" селянство до нової панщини, до колхозів:

Нехай Европа кумкає,
а в нас одна лиш думка є,
одна одна турбація
традиція відрізація,
колективізація!

Великий поет розбив свою золоту колись голосну арфу!

Велика маніфестація в честь Гітлера.

Ціла Німеччина святкувала 20. ц. м. уродини Гітлера. В берлінській катедрі відбулося богослуження в присутності членів уряду, 1.500 членів гітлерівських орґанізацій та численної публики. Всі комунікаційні уладження були прикрашені цісарськими прапорами та свастикою. До канцелярії Гітлера напливали маси ґратулянтів, приносили теж дарунки. През. Гінденбурґ передав свій портрет з ґратуляцією. Наспіло багато квітів і гафтованих подушок. Не забракло теж предметів щоденного вжитку а навіть харчевих дарунків. Особлившу увагу звертав величезний торт, що важив 75 кґ. Всі ті дарунки Гітлер передав у розпорядження партії для украшення партійних кімнат.

У Берліні роздано з того приводу безробітним кільканацять тисяч сотнарів харчевих продуктів і 90.000 марок готівкою. Задля цього урядувало 160 бюр. У всіх інших німецьких містах були теж врочистости, що своїм розмахом пригадували давні цісарські свята. Сам Гітлер провів той день у своїй сільській резиденції в Баварії.

Мусоліні зрозумів Австрію.

ВІДЕНЬ, 20. IV. ПАТ. Сьогодні відбулося засідання головної управи християнсько-суспільної партії, на якому канцлер Дольфус здав звіт зі своєї подорожі до Риму. Канцлер заявив, що Мусоліні виявив зрозуміння до ситуації австрійського уряду й австрійської республики. Вислід подорожі для Австрії дуже корисний. Побут в Римі причинився до вияснення становища Австрії в середущій Европі.

Відбирають жидам зброю.

БЕРЛІН, 21. IV. ПАТ. Поліційна влада у Бреславі оголосила комунікат, заповідаючи, що на будуче особам жидівського походження не буде видавати дозволу на зброю та муніцію. Видані досі дозволи будуть строго перевірені. У звязку з тим приказано відобрати всім жидам видані дозволи. Цей наказ є наслідком факту, що жиди вживали зброї не тільки в сутичках із членами національних орґанізацій, але навіть з поліцією.

По широкому світі.

— За почином американських німців до Німеччини приїхала комісія, щоби розслідити господарські і політичні відносини.

— Англійські інжинієри Монкгаве, Кашві, Ґреґорі і Нордвель, останній з жінкою москвичкою, переїхали крізь Варшаву і Берлін до Англії.

— До Білгороду прилетіла румунська княжна Ілеана зі своїм чоловіком кн. Антоном Габсбурґом у гості до югославянського короля, після чого Габсбурґ відлетів назад до Відня літаком, який сам пілотує.

— Пруська поліційна влада оголосила, що до 31. березня ц. р. в охоронних арештах на території Прусії сиділо 10.000 осіб.

Світова господарська конференція безпредметова?

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. Вся французька преса висловлює погляд, що відступлення Америки від паритету золота не було конечне з огляду на господарсько-фінансову ситуацію Злучених Держав. Для Мекдовальда й Еріота рішення американського уряду було несподіванкою, яка поставила їх перед доконаними фактами, що мають далекосягле значіння. Тому вашингтонські розмови стали безпредметовими.

Серед французької делеґації що їде тепер кораблем „Іль де Франс" до Америки, переважає погляд, що події в Зл. Державах вплинуть на відложення світової господарської конференції на необмежений час.

НЮ ЙОРК, 21. IV. ПАТ. З огляду на інфляційні проекти американського уряду дипльомати чужих держав у Вашинґтоні звернулися до державного департаменту за виясненнями. У відповідь державний департамент розіслав комунікат, що монетарна політика Зл. Держав кермується тільки внутрішнім господарським положенням і не має на меті впливати якнебудь на хід недалекої господарської конференції.

Непорозуміння в радянському уряді.

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. Кореспондент „Ле Журналь" повідомляє з Москви, що процес проти англійських інжинірів спричинив поважні непорозуміння в радянському уряді. Є поголоска, що процес спровокувало Держ. Пол. Управління, щоби повалити Сталіна. Наслідком категоричного виступу Літвінова ДПУ дістало наказ інформувати наперед комісаря закордонних справ про розпочаті процеси проти заграничних інжинірів і спеціялістів. Одночасно французька преса оцінює останні митні розпорядження Англії у відношенні до радянських товарів, не як акт пімсти, але як знаряд пресії, яким британський уряд може оперувати супроти Москви.

Перед днем праці в Німеччині.

БЕРЛІН, 21. IV. ПАТ. Управа загально-німецького союзу професійних орґанізацій закликає своїх членів до масової участи в офіціяльних обходах у дні 1. травня ц. р. Відозва відкликується до уряду републики, щоби примусово завів 40-годинний тиждень праці і розпочав боротьбу з безробіттям, обіцюючи свою підтримку у цій боротьбі.

Радянсько-японський конфлікт.

МОСКВА, 20. IV. БАП. Вістки, які надходять з китайсько-японського боевища, викликують тут сильне занепокоєння. Ніхто не сумнівається, що японські війська хотять заняти Пекін, де надіються подиктувати умовини Китаєві. Одначе концентрація японських військ між Нанкіном і Пекіном вказує на те, що якби заняття Пекіну не закінчило війни, японці готові йти вперед. Радянський уряд слідкує пильно за подіями, що розвиваються в Китаю та Манджурії. В офіційних колах думають, що Радянщина не може лишитися „обсерватором, якому загрожує цілковите вивласнення з природних прав" на сході своєї держави.

Гостра пресова кампанія, яка розгорілася з приводу залізничого табору, занятого радянським директором східно-китайської залізниці, вказує на те, що Японія не думає перейти до денного порядку над образою гідности манджурської держави. Одночасно радянська преса б'є на тривогу, що японці, висуваючи безосновні домагання звороту залізничого табору, задумують хитрим способом заняти радянську частину східно-китайської залізниці.

Не буде редукції военних довгів.

На основі інформацій із Вашинґтону, президент Рузвельт зовсім не думає годитися на редукцію военних довгів. Можливе тільки відложення платности довжним державам. Однак за те Рузвельт зажадає значних концесій для закордонної торговлі Злучених Держав. Домагання Америки будуть торкатися перш усього обниження митних тариф.

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. Еріо одержав від през. Рузвельта радіодепешу із заявою, що всякі конференції в Америці в справі ревізії военних довгів мусить безумовно попередити стабілізація фунта.

Чи Ставропіґія піде слідом Нар. Дому?

Перед вибором нового Виділу Ставропигійського Інституту.

В неділю 23. ц. м. на річних зборах Ставропигійського Інституту у Львові виберуть сеніора, двох його заступників і 12 членів Виділу. Зачувати, що дотеперішній сеніор Гулла хоче уступити і на його місце виберуть іншого. Вже тепер називають кількох кандидатів на це становище.

В цю справу ми не встрявалиб, якби тут не йшло про загально-народне добро. Ставропигія має свою окрему сторінку в історії боротьби за обличе нашої вужчої Батьківщини, вона була довгі століття твердинею „віри й нації руської". І хоч нині вона далеко не сповняє того, що повинна, хоч між її братчиками нема представників українського міщанства, яке її покликало колись до життя і вело на славу цілого народу, — то проте булоб дуже сумно, якби до керми тої установи дісталися тепер невідповідні люди.

З приводу недільних зборів мусимо, на жаль, звернути увагу, що господарка у Ставропигії в останніх кількох роках лишала в неодному до бажання, про що ми писали ширше у відомім огляді господарки по всіх москвофільських інституціях Львова. А тепер дозволимо собі ще пригадати, кому слід, що довги й обтяження Ставропигії зростають і дальше. Так прим. у мин. році на сплату рат і процентів від старих довгів та на інші потреби затягнув Виділ 17.000 золотих нових довгів. Не в порядку теж те, що місце платного секретаря обсадив Виділ без розписання конкурсу і надав його відомому кркуновиі д-рові Ваврикові (вчителеві у сер. школі), а другим платним урядовцем канцелярії є емерит Турянський, який дістає три платні: як емер. радник, як урядовець Ставропигії і як адміністратор недвижимостей „Гал. Русской Матици". Це в часі, коли в самому Львові живуть сотки наших безробітних інтелігентів!

Тут зазначимо, що ще мин. року одна група членів Ставропигійського Інституту вела, що правда, дуже обережно акцію в тому напрямі, аби сеніором вибрали славного із збанкротованої „Защити Земли" дир. Солука. Не треба й казати, що такий сеніор міг би повести у Ставропигії таку саму господарку, яку вів у „Защиті Земли". А важне тут і те, що до важности всяких зобовязань вистарчає у Ставропигії печатка і підпис сеніора (після рішення Виділу). З того видно, яку велику відповідальність бере на себе кожночасний сеніор і як обережно повинні ставитись збори до вибору нового.

В останній хвилині довідуємося про широко розгалужену і добре зорганізовану акцію, ведену зручно кількома людьми в тому напрямі, аби **Ставропигія дала для збанкротованої „Защити Земли" кавційні векслі на 300—500 тисяч золотих.** Нема сумніву, що цим започаткувала Ставропигія таку саму руїну свого майна, яку бачимо від кількох літ у Народнім Домі. Тому ті члени Ставропигії, що дорожать тою загально народньою установою і її надбаннями, повинні добре застановитись над тим, кому віддадуть керму установи в руки. Сеніором Ставропигії може бути **тільки чесний, характерний і вповні незалежний громадянин,** який не став би оруддям в руках темних сил, що йдуть свідомо на знищення заслуженої всенародньої установи.

Заборонили фото-виставу в Чорткові.

В часі Великодних Свят задумало УФОТО улаштувати в Чорткові фото-виставу „Львів у світлині". Одначе заповіджена у пресі вистава не відбулася внаслідок заборони місцевого старости.

Цікаво, що свою заборону оперло староство на розпорядку про вистави і господарські торги (17. XI. 1927. Д. У. Р. П. Ч. 102), уважаючи мистецьку виставу показом виробів промислових, а може й рільничих і на цій підставі вимагало по думці артикулу 3. розпорядку Мін. Промислу й Торговлі та Мін. Рільництва з 13. III. 1928 Д. У. Р. П. ч. 52 аж дозволу міністерства на влаштування нашої вистави. (До речі: подання на дозвіл треба вносити по думці того розпорядку 12 місяців перед речинцем вистави!).

УФОТО влаштувало вже пять фото-вистав: у Львові (3), Станиславові й Перемишлі і нікому не снилося забороняти їх. Аж у славнім Чорткові мистецьку виставу світлин поставили у ряди ярмарків чи інших „кермашів".

Французька фінансієра і доляр.

ПАРИЖ, 21. IV. ПАТ. У звязку зі зниженою курсу доляра французькі фінансові кола думають, що президент Рузвельт хоче змусити всі важніші грошеві осередки до обмеженої й контрольованої інфляції. Рузвельт хотів би, щоби всюди побільшили кількість обігових банкнотів, вдержавши дотеперішнє покриття золотом. Офіціяльні французькі кола оцінюють ситуацію спокійно, висловлюючи надію, що Злучені Держави не переступлять границі розумної та поміркованої інфляції.

Проєкт долярової інфляції.

ВАШИНГТОН, 20. IV. ПАТ. Між през. Рузвельтом і лідерами конгресу осягнено порозуміння щодо законодатних засобів у виді поправок до проєкту закону в справі допомоги для хліборобів. Ті поправки уповажнюють президента до інфляції, підданої контролі.

ВАШИНГТОН, 21. IV. ПАТ. Проєктована поправка до проєкту закону про допомогу хліборобам передбачує уповаження до емісії банкнотів до висоти 3 міліярдів долярів.

ВАШИНГТОН, 21. IV. ПАТ. Секретар державного скарбу зложив у сенаті проєкт закону, що передбачує емісію банкнотів до суми 8 міліярдів долярів, щоб уможливити сплату державного короткоречинцевого довгу, якого речинець платности припадає напротязі 5 років.

———o———

Як устабілізують доляра?

ВІДЕНЬ, 21. IV. ПАТ. „Н. Фр. Прессе" довідується з Ню Йорку, що на основі тамошніх здогадів американський уряд задумує устабілізування доляра, обнижуючи його вартість на 15 до 20 відс.

ПРИКОРДОННІ ЗАГОСТРЕННЯ НА УКРАЇНІ.

РІВНЕ, 21. 4. ПАТ. На більшовицькій прикордонній території видали гострі розпорядки, які не дозволяють людям, які живуть у прикордонному поясі, перебувати на просторі 12 км від кордону. Побут у цьому поясі дозволений лише на основі спеціяльних перепусток, які видають у Звягелі та Шепетівці.

ХОТІВ ПІДПАЛИТИ ДАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

У Копенгагені арештували комуніста Штера, який хотів підпалити данський парлямент. Штера приловили саме як запалив пляшину нафти, завинену в солому, в однім із бічних парляментарних будинків. Пожежу скоро вгасили. Підпалача віддали психіятрам для оглядин.

ЯПОНІЯ НЕ ЗГОДИТЬСЯ НА ЗОЛОТИЙ ПАРИТЕТ.

ТОКІО, 21. IV. ПАТ. У м-стві закордонних справ на міжміністеріяльній нараді устійнили інструкції для японської делегації на конференцію у Вашингтоні. Часописи обговорюють ухвали та зазначують, що Японія не може без застережень згодитися на поворот до паритету золота та вказують на обставину, що 70 проц. золота є в Америці і Франції.

ДИМІСІЯ ПРОФЕСОРА ТОРГ. АКАДЕМІЇ.

КЕНІҐСБЕРҐ, 21. 4. ПАТ. Часописи повідомляють, що професора торговельної академії д-ра Пфайфера (з походження жида), проти якого виступала нац.-соціялістична преса, звільнили зі становища.

НІМЕЦЬКІ ЖИДИ В ГОЛЯНДІЇ.

Голяндська агенція Ван Дікс повідомляє, що на Великдень приїхало до Голяндії багато жидів, утікачів із Німеччини. Один польський жид із Гельзенкірхену був такий хорий, що не міг ворушитися. Його забрали до жид. шпиталю. Він оповідає, нібито на Великдень вдерлося до божниці 20 гітлерівців і забрали всіх присутніх жидів до Брунатного Дому. Він вставився за товаришами, а його побили гумовими палицями. Справою занявся польський консулят в Амстердамі.

САМОГУБСТВО ГР. ЗІЧІ.

З Будапешту повідомляють, що 21. квітня найшли там у калюжі крови мадярського політика та діяча графа Степана Зічі. Він поперетинав собі жили на руках і зажив отрую. Графа в безнадійному стані відвезли до шпиталю. Причина намаганого самогубства невідома.

———o———

ВАРШАВСЬКІ ЖИДИ ТА ПОДІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

ВАРШАВА, 21. 4. ПАТ. У неділю почнуться наради делеґатів жидівських господарських, торговельних, культурних, політичних організацій, віроісповідних громад і провінціяльних комітетів боротьби проти переслідування жидів у Німеччині — присвячені теперішньому положенню жидів у Німеччині. Зїзд скликав заг.-жидівський комітет боротьби проти переслідувань жидів у Німеччині.

◆◆

СКЛАДАНКИ П. К. О.

долучуємо до цього числа, якими просимо надсилати передплату на травень зол. 5.

Всіх Впов. Передплатників, які мають залеглости просимо їх вирівнати, бо з 1. травня здержуємо висилку.

◆◆

НОВИНКИ

— **Для українських безробітних.** Дальший виказ датків і деклярацій на українських безробітних: д-р С. Р. 4.10 зол., Преосв. еп. Никита 10 зол., Грицаєва Марія 1.40 зол., проф. Скоробогатий Степан 10 зол., Третякова Марія 1 сотн. барабољь, Гебус Методій 5 обідів, Пасічник Григорій 5 обідів, Бойко Юліян 5 обідів. Усім жертводавцям складає Народня Організація Українців м. Львова щиру подяку.

— **„Про взаємини мистця й глядача"** буде говорити на виставі париських мистців у Нац. Музею дир. І. Свєнціцький в неділю 23. квітня в год. 12-ій.

— **Т-во Українських Робітниць „Будучність"** у Львові улаштовує дня 23. квітня в год. 6. веч. Шевченківське Свято в салі Ремісничої Палати. Просимо численно явитись.

— **Релігійна нетолеранція в санаторії Каси Хорих у Львові.** У великій санаторії Каси Хорих у Львові при вул. Курковій находиться постійно кільканадцять українців(ок). На їх просьбу прийшов там один священик Василіянин і висповідав та запричащав їх перед Великоднем. Ті бідні люди хотіли на велике свято Воскресення мати конче свою Службу Божу і з таким горячим проханням звернулись до оо. Василіян. Вони згодились на це радо. Але на просьбу оо. Василіян відправити там на Великдень Службу Божу відповіла польська черниця, яка там услуговує, що „кс. капелян не згадза сен на то". І так наші українці в санаторії Каси Хорих залишилися в такий торжественний день без своєї Служби Божої... Додати ще треба, що той самий кс. капелян силував наших людей відбувати у нього великодну сповідь, але крім одного недужого ніхто на це не згодився.

— **Міські вибори у Львові.** На днях буде оголошений у Вістнику Законів текст нового самоврядного закону. На основі арт. 115 того закону вибори до ради м. Львова мали би відбутися найпізніше за рік, значить, на весну 1934 р. Як повідомляє агенція „Всхуд", можливе, що міністерство внутрішніх справ накаже вибори раніш. Як відомо, новий закон допускає у Львові 72 радних, президента і трьох віцепрезидентів. Однак арт. 38 дає змогу вибраній міській раді побільшити число радних до 100 і більше, також число віцепрезидентів, залежно від рішення президента республики.

— **Чому так зимно?** Державний метеорольогічний інститут так пояснює причину теперішніх холодів: Теперішню стужу викликав наплив холодних мас повітря, що тягнуть з полярних околиць. Ті маси спихає з одної сторони високе барометричне тиснення від Англії й Скандинавії на середущу Европу, з другої сторони надтягають вони з північно-східної Радянщини та Сибірі під впливом депресії, яка панує над середущою Радянщиною. Обі ті маси, перші холодніші, але сухі, другі трохи тепліші і вогкі, мішаються над краями середущої Европи, викликуючи змінчиву погоду з мішаними опадами: снігом, крупами, дощем або дощем зі снігом. Теперішній стан повинен вже за кілька днів змінитися на більше соняшні, хоч все холодні дні. Бо

ґресія звад середущої Европи посунеться на південний схід, роблячи місце великому тисненню, яке принесе зі собою більше сонця і тепла.

— **Військова бранка на терені львівського воєвідства** відбудеться в часі від 1. травня до 30. червня ц. р. До бранки мають ставитися мужчини, уроджені в 1912 р., дальше ті особи з річника 1910 і 1911, що торік одержали категорію Б, та всі обовязані до військової служби, що з ріжних причин не ставилися до торічної бранки. Хто має право до скороченої військової служби (скінчена середня школа), до полекш або відложення, передбаченого службою, має принести зі собою документи. На терені м. Львова урядуватимуть дві поборові комісії: при вул. Піярів ч. 33 і в міському уряді на Замарстинові. Кожний обовязаний до бранки повинен довідатися з афішів, котрого дня припадає його буква. Індивідуальних покликів не висилається.

— **„Леґіон млодих“ виповів війну.** По наших містах позасновувано відділи т. зв. „Леґіону млодих“, який має ті самі завдання що і „Стшелец“, але гуртує тільки польську інтеліґенцію по містах. Дня 2. ц. м. відбувся в Тернополі зїзд „Леґіону млодих“ з цілого Поділля, на якому посол Войтовіч, по фаху народній учитель, мав виклад про відношення „Леґіону млодих“ до національних меншин. („Глос Польскі“, Тернопіль, з 9. ц. м.). Що говорив п. Войтовіч, часопис не подає. Оголосив тільки у звязку з тим вислідом резолюцію, що „Леґіон млодих“ „виповяда острон вальке“ тим, хто буде передшкоджувати Польщі в її змаганні стати великою і могучою державою. Методи „Стшельца“ знані нам добре. Побачимо, які будуть методи „Леґіону млодих“, що стоїть в дуже тісних звязках з урядовими чинниками.

— **Упав літак.** На полях біля Мшани коло Львова впав польський військовий літак із висоти 150 м. Літак розбився зовсім, пільот Конопка ранений.

— **Студент обвинувачений у фальшівництві.** На ринку в Переворську приловили студента Володислава Альберського зі Львова, як пускав в обіг фальшиві 10-золотівки. Слідство виявило, що фальшівницька централя була у Львові та що в аферу вмішаний теж батько Альберського, бувш. залізничий службовець у Томашові Мазовецькому, та зал. касієр із Томашова Маз. Микола Зевка. Всіх трьох арештували. Підчас транспорту до Львова студент Альберський вискочив із поїзду підчас їзди. Покищо його не арештували.

— **Труп у Стирі.** В Луцьку щез 9. березня ц. р. урядовець скарбового уряду Альфред Свецький. Передтим його бачили нетверезим. Говорили також про його скрутний матеріяльний стан. Дня 18. квітня ц. р. найдено його трупа у Стирі біля моста в Луцьку.

— **Боротьба за українізацію церкви.** В рівенському окружному суді відбулася розправа проти селянина Колісника, якого адміністративна влада обвинувачувала за образу святощів церкви на зажалення священика Рибарчука. Колісник у мин. році в місцевій церкві підчас Сл. Божої домагався від свящ. Рибарчука служити українською мовою. Обвинувачення піддержував референт безпеки Шахович, знавцем церковної справи виступав з боку обвинувачення Шайкович. По вислуханні сторін і свідків суд Колісника увільнив.

— **Велика пожежа на Поліссі.** Дня 13. ц. м. в с. Лувині, 13 км. від Луцька пожежа знищила тартак, млин і дім власника Бромберґа. Одночасно згоріла бочкарня кн. Друцького-Любецького і 5 вагонів дошок Ґольдберґів. Усього згоріло майна на суму біля 125 тисяч зол. Село Лувини урятовано.

— **Вбивство.** Гринько Петицький з Берліг пов. Калуш ударив підчас суперечки Івана Тимк... так сильно по голові, що той незабаром помер. Душогуб утік.

— **Любов і динаміт.** Страшною смертю згинула в ліску біля Сосниці, як повідомляють із Катовиць, якась пара залюблених, що розсадила себе динамітом. З їхніх тіл не лишилося майже нічого. Найдено тільки клаптик паперу з прощальними словами до рідні.

— **Застрілився.** Микола Чарнош із Венґлівки (пов. Коросно) маневрував так незручно з крісом (на який не мав дозволу), що спричинив вистріл і куля вбила його на місці.

— **Ріжні вістки.** Еспанський уряд має намір запропонувати Айнштайнові права еспанського громадянина без обовязку виконати якінебудь формальности. — Чехословацький уряд заборонив у Празі скликати міжнародній протифашистівський зїзд. — У Ню Йорку помер славний бібліофіл Чарльс Вокер Клярк, що мав пребагату збірку дорогоцінних автографів. — Наслідком рішення міжнароднього трибуналу в Гаазі норвеський уряд рішив опорожнити частини Гренляндії, окуповані норвежцями в 1931/2 рр. — Комітет синдикалістичного Інтернаціоналу рішив перенести осідок свого бюра з Берліна в Париж; мотив — неспроможність свобідної праці у нинішній Німеччині. — Статистика, зібрана шведською пресою стверджує, що від хвилини пожежі німецького парляменту досі було у Німеччині 247 політичних убивств.

— **Політика та спорт.** Голова американського олімпійського комітету Брондедж сказав, що на найближчому міжнародньому засіданні олімпійського комітету порушить справу протижидівської спортової політики, що її веде Німеччина. Брондедж сказав, що тому олімпійські ігрища в 1936 р. не повинні відбутися в Берліні, бо треба взяти під увагу основну ідею олімпійських ігрищ, яка не признає расових ріжниць. У цьому дусі має заявитися Швеція та Голяндія.

— **З життєпису Гітлера.** 20. IV. скінчив Гітлер 44-й рік життя. Не є це ювилейна дата, але німецька преса користає з цієї нагоди, щоби присвятити теперішньому провідникові німецької політики ширші статті. Адольф Гітлер уродився в містечку Бравнав над Інном, між Австрією і Баварією. Його батько був митним урядовцем, дід — селянином. Мати Гітлера теж з селянської рідні. Батько Гітлера помер, коли Адольф мав 13 літ, мати, коли мав 15. Гітлер хоче стати мистцем-малярем, мандрує до Відня і вступає на практику до кімнатного маляря. У 1912 р. іде до Мінхену, в надії, що добється вступу до академії мистців. Вибухає війна і Гітлер дістає дозвіл на власне прохання, вступити до баварського полку, хоч він австрійський підданий. Воював у Фляндрії як мушкетер, потім увесь час як вістовий, раз був поважніше ранений, раз затроєний ґазами так, що міг осліпнути. Коли виздоровів почав у Мінхені орґанізувати національні товариства і від тоді починається його карієра діяча. У листопаді 1923 р. він зясовує собі ясну мету, коли хоче підготовити переворот силами Баварії проти центрального уряду. За невдалий „путч“ відсиджує кару у твердині як державний зрадник. Дальша його карієра відома.

З кіна.

Кіно „Касіно“: „КУРТИЗАНА“.

В оригіналі зветься фільма „Сузанна Ленокс“; ефектовний довільний заголовок „Куртизана“ ні трохи не відповідає її змістові. Ґрета Ґарбо виступає в ній не як куртизана, а як нещаслива дівчина, що під впливом химерних, випадкових обставин веде якийсь час життя циркової та кабаретової танцюристки. Фільма має трохи складнішу завязку, ніж ті останні, в яких ми бачили Ґ. Ґарбо до „Мати Гарі“ включно. А так не виходить поза межі вдатної пересічности.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛЕВАНДІВКА.

Балет національних танків. Українські народні танки представляють собою велику виховну і пропаґандивну вартість. Плеканням тої ділянки рідної культури зображуємо наш побут по всій Україні, а передовсім вяжемо сучасність із часом козацьких державницьких часів, як напр. у „Запорожськім герці“ чи „Гонті“. Левандівка, маючи на місці б. учасника курсу нац. танків В. Авраменка п. Е. Сохацького, має змогу частіше бачити народній балет. Останнім разом відбувся в місцевій чит. „Просвіти“ в дні 17. квітня вило підготований балет з відповідними світляними ефектами під проводом п. Евг. Сохацького заходом драматичної секції. Участь брало 15 осіб у 12-ти виступах. На виступи зложилися гуцульські, побутові і козацькі танки в одиничній і збірній формі. Найефектовніше вийшли „Довбуш“ і „Гонта“ у сольовім виконанні самим провідником, як теж „Запорожський герць“ і „Бондарівна“ та танок „Гуцулка“ у виконанні малих дітей. При орґанізуванні народніх балетів можна кожночасно звертатися до п. Е. Сохацького в Левандівці.

СОКАЛЬ.

Філія „Просвіти“ в Сокалі уладила впродовж березня до дня 7. квітня ц. р. 7 районових конференцій в цїли докладного поучення поодиноких членів читальняних виділів, як треба вести діловодство читальні, а заразом познайомити виділи з новим законом про товариства і збори. На всім терені філії відбулися такі конференції: в Сокалі, Тартакові, Поздимирі, Кристинополі, Степятині, Хороброві і Шмиткові. Філія чи пак її голова д-р Б. Чайковський і член виділу мґр. В. Стефанишин опрацювали вичерпуючу інструкцію, в якій взяли під увагу новий закон про товариства і збори, а також взори цілого діловодства поодиноких членів читальняних виділів з відповідними коментарями. Булоб дуже бажано, аби ця інструкція в якнайкоротшому часі появилася друком — хочби накладом Гол. Виділу, — щоби стати взором для одностайного ведення діловодства читалень у цілім краю.

Загальні Збори Т-ва „Українська Бесіда“ відбулися 26. березня. Зі звідомлення уступаючого голови д-ра Л. Хоминського виходить, що діяльність Т-ва була доволі скромна й існування загрожене, але не лише з фінансових причин. Т-во задовжилось на суму понад 1000 зол. Місячні видатки перевищають впливи, членів небагато, а й ті не платять і місяцями залягають з вкладками. Господарка Т-ва була також слаба. Якщо в короткім часі не прийде фундаментальна „санація“, то Т-ву грозить або ліквідація, або неплачення чиншу за льокаль в Нар. Торговлі, який, що правда, доволі високий. Загальним Зборам з великим трудом удалося вибрати новий виділ, який уконституувався провізорично. Головою Т-ва є тепер д-р Т. Решетило, лікар.

Народній Базар від довшого часу веде конкуренцію з читальнею і „Бесідою“, бо оснував нелеґальну читальню. Багато старших і молодших громадян, замісць передплачувати пресу або читати її бодай у читальні чи „Бесіді“, йде до Базару і за „дякую“ або й без того прочитують там усю пресу навіть скорше, між дійсні передплатники. Злобні говорять, що це все діється з патріотизму і надмірної любови до своєї рідної преси. Поінформовані твердять, що в Базарі читають безплатно лише непартійну пресу. Сяк чи так, добре булоб, аби адміністрації наших часописів подбали про те, щоби капслями (на взір чужої преси) спинати поодинокі числа, призначені до таких і інших Базарів, як у Сокалі. Не завадилоб спинати оголошеннями і дописами назовні... щоби ті панове могли колись свої патріотичні назвища прочитати. Це вже не сором, а ганьба, панове!

М.

СПОРТ.

УЖГОРОДСЬКА „РУСЬ“ ЗАНЯЛА ПЕРШЕ МІСЦЕ У ВЕЛИКОДНИХ ЗМАГАННЯХ.

В часі цьогорічних Великодних Свят чотири найкращі дружини копаного мяча в Ужгороді розіграли між собою товариські змагання. Переможцем з цих змагань вийшла дружина „Руси“. Першого дня Свят наслідки були такі: „Русь“ — УАЦ 3:0 (3:0); УМТЕ — УТК 7:0 (4:0). В понеділок змагалися між собою переможці з попереднього дня: „Русь“ і УМТЕ. Вислід 2:1 (0:1) в користь „Руси“, який осягнено щойно після двократного продовження гри на 10 мінут. Побідного голя, який рішив про перемогу „Руси“, стрілив в останній мінуті другого продовження Ковач. Крім воротаря Бокшая героем того дня був Шкіряк, який прибув до Ужгороду на свята з війська і визначився в обох днях у барвах свого клюбу.

УКРАЇНА — ПОҐОНЬ І Б.

В неділю 23. ц. м. відбудуться в год. 11.30 передполуднем на грищі Сокола-Батька змагання за мистецтво А-кляси між Поґонею І Б. і Україною. Україна виступить у складі: Бутель; Миськів, Воробець; Підлісецький, Кіцила, Цимбала; Лапчук, Магоцький, Кльоцький, Гоцький, Максимів. Попередить в год. 9.30 товариські змагання Степ — Україна II.

ЗА МИСТЕЦТВО ЛЬВІВСЬКОЇ ОКРУГИ.

Біг навпростець мущин і жінок за мистецтво львівської округи У. С. С. відбудеться на трасі 4 та 1 км. у неділю 23. ц. м в год. 11.30 з подвіря домівки Сокола IV. при вул. Крупярській ч. 15. Стартуючі мусять ставитись до лікарських оглядин в год. 10.

ДУЖАННЯ В СПОРТОВОМУ ЦИРКУ.

У четвер хід дужань у спортовому цирку при вул. Пелчинській був такий: Німець Келер не розіграв боротьби з варшавяком Щербінським. Боротьба українця Білевича з Громовим скінчилася нерішеним вислідом. Валюшевський поборов Гомолю. Жид Попов поборов литовця Будроса в 18. хвилинах.

Інтервю у власника найстаршої фірми у Львові.

До одної з найстарших і найповажніших фірм, що в нашім надполтавськім місті святкуватиме ювилей сто-літнього існування належить фірма Ян Квест, Ринок 27.

В часі Великодних Свят зібрали ми кілька цікавих подробиць із життя засновників і власників фірми та із доби її розвитку. З уст внука першого І. Квеста з теперішнього власника III-го Івана з черги, що є представником старого італійського роду. Факт, що фірма перетревала століття серед ріжних, ліпших та гірших обставин, часи війни і кризи, дає доказ живучости, великої енергії та фахового знания її власників. І. Квест у своїй скромности не хоче спершу говорити про своїх предків і про себе, одначе на прохання відповідає на деякі запити.

— Чи могли би Ви сказати нам щось про початок заснування фірми?

— Цю історію знаю докладно. Наша рідня прийшла на Шлеськ з Італії і наше родинне прізвище звучало Йоание де Квесте. Це прізвище добре відоме у північній Італії, змінилося на Квест під впливом державних урядників на Шлеську. Мій прадід, перший з Янів, займався торговлею футер. Постійно подорожував із своїми транспортами і людьми між Росією і Італією. Підчас одної переправи зимовою порою через Вислу заломився під возами лід і люди разом з майном потонули у ріці. Вратувався дідо і фірман. Після того випадку взявся дідо до торговлі гончарською посудиною. З літами інтерес розвивався, покупці зростали і тоді заснував він свою філію при вул. Руській. Після смерти діда батько вів інтерес 52 літ та переніс його до власного дому Ринок 37. Мене, як сина, призначив на наступника. Після матури і фахових студій почав я працю в тій ділянці і веду її вже 53 роки. Від року 1918 веду фірму на власну руку.

— А чи берете також участь у громадськім житті, як напр. на харитативнім полі?

— Очевидно! Від літ я є членом 28 товариств гуманітарних, освітніх, харитативних, фахових і громадських. В міру моїх сил підпомагаю їм і працюю для них зі щирим запалом. Ділюся моїм скромним зиском зі суспільністю і не ховаю егоїстично як хомяк всього до власної кишені.

— Чи побільшується також число клієнтелі?

— Навпаки! Якщо вже мова про те, то зі сумом мушу виявити, що саме панове співчлени всіх без винятку тих 28 товариств, цілком забувають за мене, коли купують товар.

— Повинні Ви пригадатися цим панам.

— Це не по моїй вдачі пане редакторе! Я точно держуся засад і напрямних мого діда і батька, які все твердили, що ані реклама, ані якийсь інший штучний розголос не мають значіння, бо переконалися, що тільки добрий товар і справедлива ціна це найуспішніша реклама. А саме про це стараюся. Вистане порівняти ціни, оглядаючи товари і обчислити, скільки люди втратили би, купуючи деінде.

— Чи це правда, — питаю мого співрозмовника, — що Ваша фірма має на цілу Польщу ґенеральне заступництво гранітової посуди, якої майже не можна розбити?

— Так. — І в тій хвилині демонструє нам п. Квест один такий столовий тарілі, кидаючи ним із силою до землі.

— А чи можна знати, яка є спеціяльність Вашої фірми?

— Поминаючи виключне заступництво цієї майже неломливої посудини, спеціялізуюся в комплетних виправах: шлюбних, для пансіонів, бурс, наукових і виховуючих заведень, готелів, ресторанів, каварень, санаторій, шпиталів, старшинських і військових харчівень та в альпаці і плитерах, себто ножів, вилок, ложок і т. п. (в китайськім сріблі) і комплетних столових заставах. Крім цього завів я у себе на зразок заходу, велику випозичальню посудини і комплетних накрить на весілля і товариські забави. Розуміється, що тут на першім місці стоять приступні ціни!

— Ми чули, пане Квест, що поза купецьким відділом, Ви виказали в гарячих днях... велике почування такту та обовязку, зуміли поміркованно та дуже справедливо лагодити для обосторонього вдоволення спори ріжних національностей. Чи не хотіли би Ви про це щось ближче сказати?

— Думаю, що тепер на це не пора, зрештою це справи, які не надаються справді до прилюдного проголошування...

— Дуже Ви скромні, пане Квест! Чи фірма Ваша має вже якісь відзначення?

— Так, поминаючи цілу масу дуже міродайних похвальних листів, вона відзначена на кулінарній виставі у Львові золотою медалею і хрестом заслуги саме за неломливу посудину. Але чи не вистарчає нам це все на нині? Не хотів би я прецінь за багато розповідати про себе...

Прощаючи скромного співрозмовника, подивляю одночасно його радість, з якою він підходить до своїх старих, знайомих клієнтів, що сердечно його витають і з нашої сторони бажаємо з цілого серця щастя і дальшого успішного розвитку. Щоби було тільки більше таких торговельних фірм у Львові!

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. найнижчі ціни (40 гр. до 3.50) „Дівочі обіти".

Год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 22. квітня год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. (найнижчі ціни) „Золота тіточка".

Год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх двигунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства" (Грета Гарбо).

АПОЛЬО: „Антін Спелец, добрий стрілець" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим" (на осн. Горкого).

КАСІНО: „Куртизана" (Ґрета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МАРУСЕНЬКА: „Нагана" (фільма з життя джунглів із Талею Бірель).

МІРАЖ: „Блакитна рапсодія".

ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".

„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король л'сів".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдовальд).

УТІХА: „Чорний капітан" (Джон Берімур) і ревія.

Закордонне радіо.

Субота, 22. квітня 1933.

Барі (269,4) 20.00 Оп. музика, пісні, **Братислава** (279,3) 16.10 Концерт, 20.00 Легка музика, **Брно** (341,7) 21.20 Вечір у честь танку, **Штрасбург** (345,2) 16.00, 20.30 Концерт, **Штутгарт** (360,6) 21.15 „Лібеслятайн" муз. комедія, **Білгород** (429,7) 19.00 Скрипка, **Рим** (441,2) 20.15 Пісні, Барбоні (сопран), **Лянгенберг** (472,4) 20.05 Вес. вечір, **Брюсель** (509,3) 21.00 „Ль'Онкель Матірен" оп. Вейтса. **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 20.00 Концерт, 20.55 Клясики австр. оперетки, **Будапешт** (550,5) 9.15 Спів, саксофон, 17.30 Хор, **Харків** (937,5) 9.00 Музика, спів, 10.00 Звуковик, 15.10 Літ.-муз. монтаж, 18.00, 20.00 Концерт.

Неділя, 23. квітня 1933.

Мор. Острава (263,5) 10.00 „Ля Серва Падрона" оп. Перголезія, **Бреслав** (325) 12.05 Концерт, **Мілано** (331,4) 21.00 Опера, **Штутгарт** (360,6) 21.30 Спів, **Гельсінгфорс** (368,1) 11.20 Пісні, **Букарешт** (394,2) 20.00 „Ніч св. Юрія" ком. опера Фльонзора, **Рим** (441,2) 20.45 „Чесна Зузанна" оп. Гільберта, **Прага** (488,6) 9.15 Кохання та весна в нар. пісні, **Відень** (518,1) 15.30, 17.00 Концерт, 19.30 Хор, **Мінхен** (532,9) 21.05 „Нюрнберські співці" оп. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Аїда" оп. Верді, **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00, 13.50, 15.10, 18.30, 19.30 Концерт, 10.00 Звуковик, 13.00 Літер. авдиція, **Москва** (1000) 17.20 „Турандот" оп. Пучінія (Досв. 720 м.), **Париж** (1724,1) 20.30 „Ль'Обержі Шеваль Блянш" оп. Бенацького.

Львівське радіо.

Субота, 22. квітня 1933.

12.10, 16.00 Грамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 16.20 Для матуристів: „Відродження Польщі", 18.00 „Історія Польщі", 16.40 Виховання у стар. греків і римлян, 17.00 Авд. для хорих і оркестра, 17.30 Оркестра, 17.40 Відчит, 18.25 Легка й танк. музика, 18.55 Переказ і правда про порцеляну, 20.00 Вечір Штравсів (спів, музика), 22.05 Шопенові твори, 22.40 Сучасна магія, 23.00 Концерт (мандоліни).

Неділя, 23. квітня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.15, 16.25 Грамофон, 14.20 Музика капелі „Куделр" під дир. Юркевича та Горовича, 15.00 Рільн.-метеорольог. комунікат, 15.05 Концерт, 16.00 Для молоді „Що чувати в світі", „Виграний заклад", 16.45 „На шпилях Тану Ола, 17.00 Гумор і танк. музика, 18.00 Легка й танк. музика, 19.00 „Як здобути власну хату, як позбутися довгів", 19.25 „Люптовський скарб" муз. авд. в діялекті, 20.00 Приємна година (мельорецитація, саксофон), 21.00, 21.01 Спортові вістки, 21.10 Оркестра, 22.05 Спів, 22.30, 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	35·00	35·50
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	14·00	15·—
Ячмінь на мливо	12·—	12·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·75	11·25
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (з мішк.)	17·—	18·—
Горох ців-Вікторія	22·—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·25	6·50
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	36·50	37·00
Пшениця збірна	33·75	34·25
Жито одноціле	18·25	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·50	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6·25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ГРОШІ.

Доляр в приватних оборотах 8.12.

Золото: доляри 9.20—9.30, дукати 85.50 86.00, франки 36.50—37.00, корони 38.00—38.50, рублі 4.96—5.06.

Срібло: без зміни.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.40, 124.71, 124.09; Данціґ 174.00, 174.43, 173.57; Голяндія 359.50—359.20, 360.25, 359.45; Льондон 3075, 30.90, 30.60; Нюйорк чеки 7.85, 7.87, 7.85; Нюйорк кабель 7.95, 7.97, 7.93; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Прага 26.55, 26.61, 26.49; Швайцарія 172.40, 172.83, 171.97; Італія 45.89, 46.11, 45.67; Берлін 210.00.

Акції.

Банк Польський 75.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. IV.: масло 3.60, молоко 0.17, сметана 0.90, яйця 2.60. Тенденція на всі артикули знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Отсим подаємо до відома, що святочний додаток „Зиз" вислали ми лише передплатникам, які передплачують у нас часопис безпосередньо. Зате до книгарень, трафік і кіосків, які дістають часопис у коміс такого додатку ми не висилали. — **Адміністрація.**

За редакцію відповідає Олександер Костик   Видає Видавнича Спілка „Діло".   З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.